

Jari Kinnunen kok ym.

Lakialoite laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteella pyritään vähentämään seksuaalirikosten yleistymistä, antamaan maassa oleskeleville ulkomaalaisille signaali siitä, kuinka tuomittavana suomalainen yhteiskunta pitää seksuaalirikoksiin syyllistymistä, sekä turvaamaan seksuaalista itsemääräämisoikeutta ja jokaisen henkilökohtaista koskemattomuutta.

PERUSTELUT

Hallitus on antanut esityksen 13/2022 rikoslain 20 luvun muuttamisesta. Luvussa määritellään teot, jotka täyttävät seksuaalirikoksien tunnusmerkistöt. Samassa yhteydessä on annettu esitykset lukuisten muiden lakien muuttamisesta. Hallitus ei kuitenkaan ole antanut esitystä ulkomaalaislain 9 luvun maasta poistamista koskevien säännösten täsmentämisestä ja muuttamisesta. Ulkomaalaistaustaiset henkilöt ovat yliedustettuina seksuaalirikosten syylliseksi epäiltyinä ja rikoksista tuomittuina. Koulutus, valistus ja kotouttaminen eivät ole onnistuneet, ja toisen koskemattomuuden ehdoton kunnioitus on jäänyt niiden sisällössä toteutumatta.

Sisäministeriö käynnisti 12.12.2018 valmistelun seksuaalirikollisuuden ja maahanmuuttajataustaisten rikollisuuden ennaltaehkäisyn ja torjunnan lisätoimista. Hallitus keskusteli toimenpiteiden lähtökohdista 15.1.2019. Tämän jälkeen toimenpiteitä käsiteltiin silloisen sisäministerin johdolla sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon ministerityöryhmässä sekä maahanmuuton ministerityöryhmässä.

Lisätoimiksi esitettiin muun muassa, että tulee selvittää ja valmistella ulkomaalaislakiin tarvittavat muutokset, joiden nojalla kansainvälisen suojelun asema voidaan poistaa henkilöltä, joka on syyllistynyt törkeään rikokseen saatuaan kansainvälisen suojelun aseman Suomessa. Jos henkilöllä on palautuskielto (turvaton kotimaa), hän jäisi Suomeen väliaikaisella oleskeluluvalla. Jos palautuskieltoa ei ole, henkilö karkotettaisiin. (SM)

Lisäksi tuli selvittää ja valmistella ulkomaalaislakiin tarvittavat muutokset, joiden nojalla voidaan estää ulkomailla oleskelevan henkilön palaaminen Suomeen peruuttamalla henkilölle myönnetty oleskelulupa tai lakkauttamalla suojeluasema, jos henkilön katsotaan vaarantavan kansallista turvallisuutta tai yleistä järjestystä ja turvallisuutta. (SM)

Lakialoite LA 13/2022 vp

Tämän lisäksi eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt oikeusministeriöltä lausuntoa kansalaisaloitteesta KAA 5/2019 vp, joka koskee seksuaalirikoksesta Suomessa tuomitun oleskeluluvan peruuttamista ja karkotusta.

Oikeusministeriö on 4.2.2020 lausunut, että maasta voidaan rikosperusteisesti käännättää ilman oleskelulupaa oleva henkilö ja karkottaa oleskeluluvalla oleskellut tai Suomen kansalaisuuden menettänyt ulkomaalainen. Karkotus on mahdollinen muun muassa, jos henkilön on todettu syyllistyneen rikokseen, josta on säädetty enimmäisrangaistuksena vähintään yksi vuosi vankeutta.

Ongelma ei ole poistunut. Ministerityöryhmien työ ei tuottanut ulkomaalaislakiin muutoksia, eikä oikeusministeriön lausunto vienyt asiaa mihinkään ratkaisuun vaan tyytyi vain toteamaan olemassa olevan asiantilan.

Ongelmalliseksi on muodostunut ulkomaalaislain sanamuoto. Se, että joku voidaan karkottaa taikka käännättää ja maahantulo voidaan estää, ei toimi rikoksia ennalta estävässä mielessä. Siteiden muodostaminen lumeavioliittojen taikka lasten kautta, vetoaminen kotimaassa odottavaan ihmisarvoa loukkaavaan kohteluun taikka väitteet hengenvaaraan joutumisesta ovat johtaneet vuosia jatkuviin valituskierteisiin, joiden aikana siteitä Suomeen pyritään entisestään lisäämään.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään ulkomaalaislain (301/2004) 143 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 565/2019, uusi 5 kohta, 146 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1214/2013, uusi 3 momentti, 149 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 565/2019, uusi 5 momentti ja 150 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1214/2013, uusi 5 momentti seuraavasti:

143 §

Maasta karkottaminen

Maasta karkottamisella tarkoitetaan tässä laissa ulkomaalaisen maasta poistamista silloin, kun:

— — — — —
5) ulkomaalainen on tuomittu rangaistukseen rikoslain 20 luvussa mainitusta seksuaalirikoksesta.

Lakialoite LA 13/2022 vp

146 §

Kokonaisharkinta

Jos maasta karkottaminen perustuu rikoslain 20 luvussa mainittuun rikolliseen toimintaan, on kokonaisharkintaa tehtäessä otettava erityisesti huomioon teon vakavuus sekä yksityiselle tai yleiselle turvallisuudelle aiheutunut haitta, vahinko tai vaara.

149 §

Maasta karkottamisen perusteet

Maasta karkotetaan ulkomaalainen, jonka on todettu syyllistyneen rikoslain 20 luvussa mainittuun seksuaalirikokseen.

150 §

Maahantulokiellon määrääminen ja peruuttaminen

Seksuaalirikoksesta rangaistukseen tuomitulle ulkomaalaiselle maahantulokiello määrätään toistaiseksi. Yllä mainitulla perusteella määrättyä maahantulokieltoa ei voida peruuttaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 4.3.2022

Jari Kinnunen kok
Wille Rydman kok
Timo Heinonen kok
Marko Kilpi kok
Pauli Kiuru kok
Pia Kauma kok
Vilhelm Junnila ps
Kaisa Juuso ps